

NGÀY TẬN THỂ VÀ HIỆN TƯỢNG CÁC "TÔN GIÁO" CỤC ĐOAN

MAI THANH HẢI*

Nhiều cơ quan truyền thông và du lịch tán đồng sai lầm của một số chính khách và nhà hoạt động tôn giáo nói rằng loài người đã chuyển sang thế kỉ mới, thế kỉ XXI, và cũng là bước sang thiên niên kỉ thứ ba của Công nguyên. Nhưng họ đã lầm. Thế kỉ XXI chỉ bắt đầu từ ngày 1-1-2001!

Điều đáng quan tâm hơn là đằng sau việc loài người bước sang thế kỉ mới, sang thiên niên kỉ mới, ẩn chứa hàng loạt "áp phe" về ngày Tận thế. Và đây không phải chỉ là hoạt động lẻ loi ở một vài thôn xóm hẻo lánh nào, mà những hoạt động quanh ngày Tận thế mang tầm vóc xuyên quốc gia, như một chiến dịch toàn cầu, trong đó có hàng trăm giáo hội và giáo phái dôn dập thúc đẩy tín đồ của họ theo nhiều cách khác nhau đón nhận ngày Tận thế, ngày mà họ cho rằng Đấng Tối cao sẽ với tay xuống trần gian để huỷ diệt "cái thế giới đầy tội lỗi và xấu xa này". Các tôn giáo và giáo phái đó đều cố bám lấy những tín lí, giáo lí cổ xưa, cắt xén và vắn vẹo đi, biến chúng thành những lá bùa hoặc những chiếc mặt nạ để hù dọa những ai run sợ trước cảnh tượng hãi hùng của ngày Tận thế.

Cách đây không lâu, dư luận Hà Nội và một số tỉnh thành khác sững sốt khi đạo "Long Hoa Di Lạc" bùng nổ và lan rộng ở các huyện Sóc Sơn và Đông Anh của thủ đô Hà Nội. Đây là một "tôn giáo" kì quái do bà Đ.T.M bịa đặt ra và "hành đạo" từ mười năm nay. Lúc đầu bà ta xưng là "Giáo chủ

Di Lạc Tôn Phật" xuống trần để truyền bá đạo *Ngọc Phật* cứu vớt chúng sinh. Các cơ quan chức năng huyện Sóc Sơn đã nhiều lần giáo dục và cảnh tỉnh những người tin theo lời huyền hoặc của bà M; còn vị "Giáo chủ" này cũng đã cam kết từ bỏ các hoạt động tôn giáo trái phép, kể cả việc cho in và tán phát tài liệu truyền bá mê tín. Thế nhưng trên thực tế, bà ta vẫn bí mật "truyền đạo", lôi cuốn thêm nhiều "tín đồ" không chỉ ở các huyện Sóc Sơn, Thanh Trì và Đông Anh thuộc Hà Nội, mà còn ở cả một số tỉnh khác như Phú Thọ, Quảng Ninh, Lạng Sơn, Hà Tây... Tiến thêm một bước, bà M đã tuyên xưng lập đạo *Long Hoa Di Lạc*, khuyến dụ tín đồ phá dỡ bàn thờ tổ tiên để dựng bàn thờ theo đạo mới; tổ chức nhiều cuộc hành hương đi các nơi khá xa để cầu xin thoát khỏi cảnh Tận thế. Ai ốm yếu thì được bà ta ban cho một thứ "nước thánh" đem về uống để "bách bệnh tiêu tán, vạn bệnh tiêu trừ", khiến cho có người đã chết vì "nước thánh" này⁽¹⁾.

Cùng với những lời huyền hoặc của *Long Hoa Di Lạc*, ở nhiều tỉnh và thành phố khác, đặc biệt là Thành phố Hồ Chí Minh và những tỉnh lân cận, có nhiều nhóm người mang danh đạo nọ, tôn giáo kia tung tin đồn về ngày Tận thế sẽ xảy ra đầu Thiên

*. Nhà nghiên cứu, Hà Nội.

1. Theo tài liệu giao ban Thành uỷ Hà Nội tháng 3 năm 1999.

niên kỉ mới, cụ thể là vào năm 2000 này. Những ngày cuối năm 1999, hàng triệu cây đèn cây (cây nến) và hàng trăm tấn mì ăn liền được dân chúng mua về nhà tích trữ để phòng ngày Tận thế ập đến⁽²⁾. Ở Thành phố Hồ Chí Minh đang ngấm ngấm một nạn dịch cũ kĩ nhưng vẫn còn hiệu nghiệm: đó là việc lưu hành một thứ truyền đơn bỏ vào phong bì dán tem gửi theo đường bưu điện, cứ người này nhận được, lại sao lục ra thành nhiều bản, gửi cho các địa chỉ mình quen biết... Sở dĩ có "phản ứng dây chuyền" như vậy là do cuối tờ truyền đơn có in dòng chữ với nội dung nếu bạn muốn tránh tai họa cho mình và cho gia đình trong ngày Tận thế, thì phải in sao ra nhiều bản gửi cho bạn bè quen biết để cùng tránh tai họa khủng khiếp này. Nội dung chính của các truyền đơn loại này là: *Chúa truyền dạy đến năm 2000 này, thế giới sẽ lâm vào cảnh ngập nước rồi nổ tung, và loài người sẽ rơi vào thảm họa của "ngày Tận thế". Chỉ còn cuộc sống trên Thiên Đàng dành cho những ai biết tự cứu nguy cho mình bằng cách né tránh được "ngày Tận thế".*

Chúng ta đều chưa quên vụ đạo *Phạ Tốc* ở tỉnh Sơn La, 46 người Thái ở bản Pá He (xã Tranh Đấu, huyện Thuận Châu) theo lệnh của Giáo chủ Cà Văn Liêng (cụt 2 bàn tay và mù một mắt) đã đâm chém, đập đầu nhau, rồi những người sống sót đốt cháy hết nhà cửa cùng xác của giáo chủ và của chính mình để "mọi người mau chóng được đi về với Nhà Trời"⁽³⁾. Ngay đầu năm 1999, tỉnh Hà Tĩnh lại một lần nữa phát hiện ở giữa thị xã có một thứ đạo kì quái lên lút hoạt động. Pháp luật đã xét xử "đạo trưởng" ba năm tù. Khi được quản chế tại địa phương, hắn lại tiếp tục "hành đạo", lôi kéo thêm người ở Nghệ An, Hà Nội, Hải Phòng, Phú Thọ, Bắc Cạn, Thái Nguyên, Đồng Nai, Thành phố Hồ Chí Minh, v.v... Đạo trưởng này là Lưu Văn Ty, bịa chuyện được Thượng Đế giao đặc ân đi truyền đạo cho những ai đau khổ

muốn siêu thoát khỏi ngày Tận thế. Hàng trăm người, trong đó có cả nữ sinh trung học do gặp trắc trở trong tình yêu hoặc học hành, đã mang tiền bạc đến để "xả phú cầu bần, xả thân cầu đạo" (bỏ tiền bạc để mong nghèo, bỏ thân mình để được đạo thoát xác). Lễ nghi chủ yếu là mọi đạo hữu cởi hết áo quần, nhảy múa quanh đồng lửa rồi tự do thỏa mãn quan hệ xác thịt với nhau, gọi là để "khai trừ ma quỷ dục lậu". Ai muốn theo đạo phải "cúng dường tiêu tội, diệt nghiệp" để nhập đạo, rồi theo lệnh "đạo trưởng", lang thang đi hành khất lấy thêm tiền bạc về nộp cho "đạo trưởng". Chỉ trong vài năm, "đạo trưởng" tậu được đất, làm nhà chừng 300 m² hoàn toàn bằng gỗ lim, ước giá 500 triệu, sắm sửa xe máy, vườn tược, toàn bằng tiền đệ tử nộp cho⁽⁴⁾.

Còn ở nước ngoài, cũng có người Việt lập ra các đạo kì quái. Đặng Thị Trinh từng đi kiếm ăn ở Đức, sau đó quay về Đài Loan lập ra *Đạo Tràng*, tự mình lên ngôi giáo chủ với danh xưng là *Nam mô Thanh Hải Vô Thượng Sư* (Vô thượng sư, nghĩa là trên đầu không còn một ai phải kính thờ nữa!). Đặng Thị Trinh bắt các *Đồng Tu* hàng ngày tung hô "Thánh thượng vạn vạn tuế", bán kinh, bán ảnh thu đô la nói là để "mua" phiếu Liên Hiệp Quốc xây Thiên Quốc Đảo cho dân di tản tới ăn chơi tránh được tai nạn ngày Tận thế!

Vậy "ngày Tận thế" là cái gì? *Kinh Tân ước* có 27 sách, bốn sách đầu được gọi là *Tin mừng*, đều ghi lại cuộc đời của Giêsu, trong đó có ba sách *Tin mừng* của Matthêu, Marco và Luca đề cập đến ngày Tận thế nhưng với từ ngữ khác nhau: *sự Cùng tận, cuộc Quang lâm, Nước Thiên Chúa, Hồi Chung cuộc*, v.v... Về nội dung và ý nghĩa

2. Nguyệt san *Công giáo và dân tộc*, số 52, tr. 106 - 107.

3. Tạp chí *Dân tộc và Thời đại*, số 4 năm 1995.

4. Báo *Công an nhân dân*, 20 - 2 - 1999.

các khái niệm đó, *Kinh Thánh* nói đến quyền năng cao cả và vinh quang của Chúa, niềm an ủi to lớn cho loài người, Chúa sẽ mời gọi những kẻ được chúc phúc lĩnh nhận lấy cơ nghiệp Nước Trời đã dọn, một trời mới và một đất mới, vì trời cũ đất cũ đã qua... *Tin mừng* của Marco đặt ra câu hỏi: Có ai biết trước được bao giờ xảy ra ngày Tận thế đó không? Marco ghi lại câu Giêsu trả lời: "Ngày ấy hay giờ ấy, thì chẳng ai biết được, cả thiên thần trên trời, cả Con nũa, trừ phi là Cha!" (Marco 13, 24 - 32).

Về sau, các nhà tu hành muốn tìm hãm cơn lũ con người phạm tội ác, nên đã dùng *Tín lí* như những lời hãm dọa cảnh báo, từ đó tô vẽ ra cảnh ngày Tận thế kinh sợ rợn người: mọi cửa nhà bị lay chuyển, sẽ động đất, sẽ đói kém, các quyền năng thế gian đều bị lật nhào, trời cao sập xuống, tối tăm mịt mù, núi rừng hỗn độn, không còn gì ăn, không còn nước uống, v.v... Rồi tiếp đó, người ta rao giảng thêm rằng vì thế gian tràn ngập tội lỗi, Chúa Giêsu đã lấy máu mình để rửa tội cho loài người. Nhưng sau khi Chúa đã hi sinh thân mình trên cây thánh giá, loài người lại tiếp tục phạm quá nhiều tội ác, Chúa đã nhiều lần "cảnh báo" bằng thiên tai bão lũ, hạn lụt, động đất, sụt đất, nhưng loài người vẫn xem thường, cho nên Chúa sẽ trừng phạt trần gian này bằng một "ngày Tận thế".

Và thế là người ta đưa ra những con số thống kê trong các thế kỉ qua và ngay cả trong những năm gần đây, hàng trăm lần giáo phái nọ, tôn giáo kia ở nhiều lục địa khác nhau, đã loan tin bí truyền rằng "ngày Tận thế" sẽ xảy ra vào ngày nọ, ngày kia. Ngày ấy cả loài người sẽ bị trừng phạt không trừ một ai. Họ đưa ra nhiều kịch bản khác nhau, nhưng tựu trung là khuyên người ta rằng nếu muốn tránh được ngày đó, phải ăn năn hối lỗi, phải chay tịnh cầu nguyện xin được xá tội, tha lỗi, phải thống hối thật sự bằng cách đem nộp trả hết của cải kiếm được của thế gian, rồi cùng nhau tự chết

trước mặt Thượng Đế (hoặc Chúa Trời) để Ngài chứng kiến và cho lên ngay Thiên Đàng trước ngày Tận thế!

Trong các thế kỉ xa xưa, người ta đã đếm được hàng chục lần ngày Tận thế được đem ra để hù dọa những ai yếu bóng vía. Năm tháng trôi đi, trò cũ được hâm lại với một ít màu sắc mới. Nhưng, trên phạm vi toàn thế giới, cái dịch về "ngày Tận thế" chỉ phát triển mạnh từ sau những năm 60 của thế kỉ XX, khi nhân loại quá thấm thía về những hiểm họa chiến tranh và mối đe dọa nổ hạt nhân. Chỉ riêng ở nước Pháp, khi chính phủ bắt các giáo phái phải đăng kí tôn chỉ và hoạt động, dân chúng Pháp mới biết được rằng ở xứ sở văn minh hiện đại của mình có tới hàng trăm giáo phái đủ dáng vẻ tâm cỡ. Tại Hoa Kỳ, số giáo phái hoạt động quanh ngày Tận thế còn nhiều hơn và có các chi nhánh vươn ra nhiều châu lục khác. Dù ở các chân trời khác nhau, nhưng các giáo phái này đều có chung một luận điểm là sẽ có ngày Tận thế, đó là lúc cả Trái Đất này sẽ bị huỷ diệt thành tro bụi. Còn bao giờ sẽ xảy ra ngày Tận thế, con người ta nên tránh hay nên đón ngày đó như thế nào, thì mỗi giáo phái ở mỗi địa phương lại có những "sáng tạo" riêng, đủ mọi màu sắc, đủ mọi hương vị.

Sách báo đã thừa nhận nước Mỹ có hơn 2000 tổ chức tôn giáo và tín ngưỡng thường xuyên có các hoạt động nhiều màu về chung quanh chuyện ngày Tận thế⁽⁵⁾. Trong số đó có khoảng 420 đạo kì quái nhất với nhiều nhân vật có tên tuổi cũng dính líu vào như: Gary Hart, nguyên là ứng cử viên tổng thống của Đảng Dân chủ Mỹ, Charlie McLane, nữ diễn viên điện ảnh, Tina Turner, nữ ca sĩ nhạc Rock, và cả Robert Capser, cảnh sát trưởng thành phố Dallas⁽⁶⁾. Gần đây, xã hội Mỹ rất quan tâm tới việc Giáo hội *Cánh cửa Thiên Đàng* ở

5. Báo *Nhân dân chủ nhật*, 28 - 11 - 1993.

6. Tạp chí *Actualité des Religions*, 6 - 1999.

bang California kêu gọi tín đồ của mình tự tập thể để khỏi phải gặp nạn nổ tung Trái Đất trong ngày Tận thế. Còn đạo *Các tín đồ của vua David* lại kêu gọi con chiên mang hết của cải tập trung vào trại kín đáo cầu nguyện ba ngày liền và đợi Chúa sẽ ngự xuống đón mọi người thoát khỏi ngày Tận thế. Giáo hội *Phổ cập và Đắc thắng* (Church Universal and Triumphant) đào một cái hố rộng như một cái hồ, có sức chứa cả nghìn người để đưa giáo dân xuống đó cầu nguyện. Nếu đến ngày Tận thế mà hố này chưa bay lên trời được thì sẽ cho nổ tung kho thuốc súng chôn sẵn bên dưới để mọi người khỏi phải chịu cảnh tăm tối của ngày Tận thế!

Đạo mang tên *Đội quân của Chúa Giêsu* (Jesus Army) ở nước Anh, xứ sở đang có hơn 600 đạo kì quái, tập trung tín đồ say sưa chè chén, nhảy múa suốt "mùa chay" trước ngày lễ Phục sinh, mong được Chúa báo ứng xem cần giết kẻ nào lấy máu bôi vào người mình để tránh ma quỷ ám hại trong ngày Tận thế. Chỉ trong hai tháng, đã có hàng chục người bị giết hại một cách bí mật và dã man, và cảnh sát đang nghi ngờ thủ phạm nằm trong các loại đạo kì quái này⁽⁷⁾.

Ở Ucraina, dân chúng chưa thể quên một thứ đạo kì quái "hùng mạnh" mang tên *Tổ chức Anh em trắng* (White Brotherhood) do cô gái Maria Khrystos tự xưng là *Đức Bà xuống thế* để cứu nhân loại trước khi xảy ra ngày Tận thế. Cô ta lôi kéo được hàng trăm người kéo về biểu tình ở thủ đô Kiép, đe dọa tự thiêu để tránh khỏi phải chết vào ngày Tận thế. Maria cùng với hai người chồng đều đã bị bắt giam, nhưng đạo này vẫn ngấm ngấm lan truyền ra các vùng nông thôn hẻo lánh. Trong các nước Nhật Bản, Trung Quốc, Australia... cũng đang có hàng chục đạo kì quái ráo riết hoạt động "đón" ngày Tận thế theo cách riêng của mình. Trong đó, có khoảng hơn một nửa số đạo này vạch ra các cách khác nhau nhằm tự sát

tập thể sau khi đã đem toàn bộ của cải ra góp với giáo chủ để cùng nhau tiêu xài và huỷ hoại.

Vụ *Giáo hội Thánh Linh* ở Trung Quốc vỡ lở làm rõ bộ mặt kẻ "sáng lập" giáo hội kì quái này là Tả Khôn, sinh năm 1930, đi lính Quốc Dân Đảng, chạy sang Đài Loan, tham gia tôn giáo *Bố đạo*, rồi tách ra lập *Giáo hội Thánh Linh*. Gần đây, Tả Khôn dẫn theo bốn cô nữ thư kí về thăm quê cũ ở tỉnh Giang Tô, rồi lén lút tuyên truyền phát triển đạo, đặt ra nhiều chi phái như *Đồng Công*, *Trưởng Lão*, *Tiến Thân*, *Phúc Á m toàn bộ*, *Ánh Sáng sinh mạng*, v.v... Thông thường, Tả Khôn phát quà, rồi in tài liệu bán với giá rất đắt, quảng cáo rằng ai theo đạo đều khỏi hết bệnh tật và có thể vượt qua được tai nạn Tận thế... Hàng nghìn người đã bán hết tài sản, bỏ bê công việc làm ăn, để chạy theo kinh kệ và rửa tội, mong được Thánh Linh ban cho nhiều nguồn điện kì diệu để tránh được cảnh tăm tối mịt mù. Kết cục là hàng loạt người lâm vào cảnh tiền mất, bệnh không khỏi thậm chí dẫn đến những cái chết bi đát. Lại còn vụ *Chúa Thân giáo* tập hợp đến 8000 tín đồ, công nhiên đòi lật đổ Nhà nước của con người để lập Nhà nước của Thần, dụ dỗ rằng ai hôm nay góp 1 *nguyên*, sau sẽ được Chúa hồi báo 1000 tệ. Giáo chủ Lưu Gia Quốc lừa đảo chiếm được 200 nghìn tệ, nhiều trang sức vàng bạc, và hăm hiếp nhiều phụ nữ kể cả hai cháu gái 14 tuổi⁽⁸⁾.

Cũng như ở Thái Lan, Indônêxia, Philippin, trên đất nước Malaixia gần đây cũng xuất hiện mấy tổ chức cực đoan, như đạo *Argam*, ngấm ngấm thu hút tín đồ trong các làng xóm hẻo lánh, để đón thánh Allah xuống thiêu đốt hết Trái Đất! Đạo này đã xúi giục tín đồ ở năm, sáu ngôi làng đốt cháy hết thôn xóm của mình để bày tỏ niềm tin tuyệt đối của mình với thánh Allah và

7. Báo *Nhân dân cuối tuần*, số 48, 28 - 11 - 1998.

8. *Tài liệu tham khảo đặc biệt*, TTXVN, 6 - 8 - 1998.

Đấng tiên tri Muhammad, rồi sau đó kéo nhau đi thiêu đốt các thôn xóm lân cận. Ở Hàn Quốc, ngay tại ngoại ô thủ đô Xoun, cũng có vụ máy trăm tín đồ của đạo *Từ Mậu* nuốt thuốc độc trước khi thắt cổ trên cành cây cổ thụ trong khu vườn Yôgin hoang vắng⁹.

Tại sao lại nảy sinh lắm thứ đạo kì quái này? Có người cho rằng vì uy tín và quyền thế của các tôn giáo truyền thống đang bị sa sút nghiêm trọng, tâm hồn con người bị một khoảng trống, và do đó, các đạo kì quái nảy sinh để lấp khoảng trống đáng sợ đó. Cũng có người cho rằng ở các nước Âu - Mỹ người ta tìm đến các đạo kì quái với lí do đời sống vật chất của một số tầng lớp dân cư quá dư thừa, thời giờ lại nhàn rỗi, do vậy họ muốn có các cảm giác thú vị và kì lạ trong các thứ đạo đó. Lượng giá như thế không sai, nhưng mới chỉ đứng ở một góc độ. Nhìn rộng hơn, nhìn lui xa về nhiều năm trước đây, chúng ta có thể thấy rằng trong các thứ bậc của tín ngưỡng tôn giáo, bao giờ cũng có dạng tuy không còn là thờ bái totem, nhưng cũng không đủ yếu tố để vươn lên thành tôn giáo hoàn chỉnh. Do đó những cái gọi là "đạo" này rơi vào cảnh lập dị, ngu muội, cuồng tín, man rợ, trống rỗng và khoác bộ dạng bí hiểm. Các đạo kì quái không phải là sự bổ sung mới mẻ nào cho bức tranh tâm linh tôn giáo của loài người nghìn vạn năm nay, mà chỉ là sự nhào nặn lại, méo mó hơn và màu mè hơn xưa, để đánh lừa những khẩu vị đã ngán các món ăn tinh thần quá quen thuộc. "Ngày Tận thế" là một tiết mục đã được trình diễn nhiều lần, nhưng vẫn còn sức hấp dẫn đối với lớp người mang não trạng chán ngán cuộc sống thực tại. Não trạng này thường nảy nở mạnh sau chiến tranh, sau các thiên tai dịch họa lớn, sau những đổ vỡ về lí tưởng hoặc những bước ngoặt biến đổi xã hội.

Cùng với sự phát triển của khoa học - kĩ thuật hiện đại, xã hội con người lại nảy sinh ra khát vọng về một Đấng Toàn Năng với những tư duy thần thoại đưa đẩy những kì

vọng vượt quá tài trí con người. Hiện tượng này nảy nở mạnh ở những nơi được gọi là văn minh, hiện đại. Ở những nơi đó, con người có thể bị nhấn chìm vào kĩ thuật, từ đó nảy sinh ra cảm giác bất an. Nó làm cho con người mất ý thức về sự thành đạt, luôn luôn phải đối phó, phải bươn chải. Mỗi khi một thành tựu kĩ thuật mới xuất hiện, con người chưa kịp nhận thức đầy đủ về nó, thì đã bị coi là lạc hậu rồi. Thế là cái mà con người tạo ra hoặc nắm bắt được, lại trở thành kẻ sai khiến con người, bắt con người phải phụ thuộc vào nó ngày càng nặng. Xã hội dường như buộc con người phải vươn lên quá khả năng cá nhân của con người. Điều đó khiến cho con người phải ngóng đợi, cầu xin, tìm kiếm một nguồn sức mạnh thiên nhiên thần bí nào đó. Cũng cần nói thêm rằng kĩ thuật hiện đại nâng cao đời sống vật chất và tinh thần con người, nhưng cũng gây ra nhiều hậu quả nặng nề: môi trường bị tàn phá khủng khiếp, tài nguyên cạn kiệt, tầng ozon mỏng dần và bị thủng từng mảng lớn; về mặt xã hội: tội phạm, bạo lực và bệnh tật mới ngày một gia tăng, giá trị đạo đức truyền thống bị băng hoại... càng làm tăng thêm tâm lí bất lực, vô vọng trước ngày Tận thế và một cảm giác mênh mang về sự vô nghĩa của cuộc sống ở một số người.

Trong bối cảnh như trên, sự nảy sinh các đạo quái dị gần như là điều khó tránh khỏi đối với một số nơi. Nhưng, dù thế nào, trên phạm vi thế giới, các đạo quái dị đều là những trò bịp khoác vỏ tín ngưỡng, tâm linh. Chúng hoàn toàn không thể náu mình trong đời sống tôn giáo bình thường. Và vì vậy, một khi cái vỏ đã bị bóc ra, chúng lập tức bị dư luận lên án và pháp luật trừng trị. Đối với xã hội Việt Nam chúng ta hôm nay, đừng bao giờ lầm tưởng rằng đây là "hoạt động tâm linh" cần phải được tôn trọng; cũng đừng khi nào chủ quan cho rằng đạo quái dị không có cơ sở để nảy sinh và quấy phá cuộc sống ổn định của đất nước ta./.

9. Báo Nhân dân cuối tuần, số 48, 28 - 11 - 1993.